

Studieavdelingen

Dato
02.02.2007Referanse
EM-program,
styresak

Notat

Til: Styret ved NTNU

Kopi til: Studiedirektøren, Utdanningsutvalget

Fra: FUS

Signatur:

Nytt Erasmus Mundus-program: Coastal and Marine Engineering and Management. Godkjenning av studieplanen.

NTNU har inngått avtale med 4 andre universiteter om å søke EU's Erasmus Mundus program om støtte til et masterprogram med benevnelsen Coastal and Marine Engineering and Management. Det vises til vedlagte godkjenning av søknad fra IVT-fakultetet av 03.04.2006 v/dekanus Ingvald Strømmen og av NTNU i brev av 07.04.2006 v/rektor Tobjørn Digernes. Denne søknaden til EU er innvilget slik at det søkte masterprogrammet innen Coastal and Marine Engineering and Management har oppnådd Erasmus Mundus status. Videre vises det til notat fra prodekanus ved IVT-fakultetet av 10.01.2007 hvor det redegjøres for programmet, spesielt struktur for programmet, økonomi og en diskusjon om hvorvidt NTNUs eksisterende 2-årige internasjonale masterprogram i Coastal and Marine Civil Engineering skal videreføres parallelt med det nye programmet.

FUS er delegert myndighet til å godkjenne studieplanene for slike program. Denne prosedyren kom dessverre sent i gang, og etter at offisiell godkjenning og bevilgning til Erasmus Mundus-programmet forelå. Men på grunnlag av vedlagte studieplan og emnebeskrivelser har FUS-leder på fullmakt behandlet saken. Til grunn for godkjenning av masterprogram innen teknologiske fag ved NTNU forholder FUS seg til nasjonale vedtak om mastergrader og de prinsipielle vedtak som er gjort ved NTNU på grunnlag av Virksomhetskomite1 og 2 av hhv. 1993 og 2003.

Studieplanen er godkjent med følgende anmerkninger:

1. Studieplanen skal ha et fordypningsprosjekt i 3.semester av 2-årige mastergrader. Foreliggende studieplan inneholder et Specialization project (minor thesis) på 11,5 studiepoeng. Normen er minimum 15 studiepoeng, men innenfor et slik samarbeidsprogram finner FUS å kunne godkjenne at den nevnte modulen dekker kravet på tilfresstillende måte.
2. Det foreligger et styrevedtak ved NTNU om at alle masterprogram ved NTNU "på sikt" skal inneholde et "Eksperter i Team"-lignende emne. Dette er imidlertid et så spesielt emne at det ikke er mulig å opprettholde dette som krav til alle internasjonale samarbeidsprogram. I det foreliggende samarbeidsprogram vil det etter dagens organisering av EiT på vårsemesteret

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Seniorrådgiver
7491 Trondheim	E-post:	Hovedbygget	+ 47 73 59 52 00	Åge Søsveen
	http://www.ntnu.no/studieavd	Høgskoleringen 1	Telefaks	Tlf: + 47 +735 93701
		7034 Trondheim	+ 47	

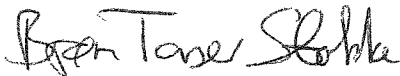
All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

innbære at dette emne skulle vært gitt av samarbeidende institusjon. FUS har derfor allerede gitt dispensasjon til andre internasjonals masterprogram for dette kravet, og finner det rimelig at dette kravet må fravikes i foreliggende programforslag.

For øvrig foregår samarbeidet med anerkjente universiteter, og de fremlagte emnebeskrivelsene vurderes å oppfylle våre krav til faglig innhold og nivå for masterprogram på en tilfredsstillende måte.

Mht. å etablere det nye studieprogrammet og fortsette opptak til det parallelle 2-årig internasjonale masterprogrammet Coastal and Marine Civil Engineering har FUS behandlet dette som egen sak og ikke anbefalt at dette programmet videreføres mens det gjøres opptak til det nye Erasmus Mundus-programmet, både av konkurransemessige og ressursmessige grunner. Nå er imidlertid begge programmene utlyst for opptak høsten 2007, men fakultetet bør gjøre en ny vurdering for 2008.

Med vennlig hilsen

Bjørn Torger Stokke
Dekanus for sivilingeniørutdanningen
Leder FUS
På fullmakt

- Vedlegg:
- Godkjenning av søknad fra IVT-fakultetet av 03.04.2006 v/dekanus Ingvald Strømme
 - Godkjenning av søknad ved NTNU, brev av 07.04.2006 v/rector Tobjørn Digernes
 - Notat fra prodekanus ved IVT-fakultetet av 10.01.2007
 - Forslag til studieplan for Erasmus Mundus masterprogram Coastal and Marine Engineering and Management

Eivind Bratteland

From: Stive, M.J.F. [M.J.F.Stive@tudelft.nl]
Sent: 22. oktober 2006 17:27
To: Eivind Bratteland; Agustin Sanchez-Arcilla; l.f.boswell@city.ac.uk; Robert Nicholls
Cc: Lenie Wasmus prive
Subject: FW: Your Erasmus Mundus Action 1 Masters Course application (N° 130060-NL)
Attachments: 130060-NL.doc; 130060-NL-COMEM.doc

Dear friends,

It is now OFFICIAL! They asked to complete the attached form and I have just done so. Please comment before the deadline.

Best regards, Marcel

*Originalt tildekningsbrev
 finnes selvfølgelig i Delft
 som er koordinator.*

From: EACEA-Erasmus-Mundus@cec.eu.int [mailto:EACEA-Erasmus-Mundus@cec.eu.int]
Sent: Fri 20/10/2006 15:15
To: Stive, M.J.F.
Subject: Your Erasmus Mundus Action 1 Masters Course application (N° 130060-NL)

Dear (new) Erasmus Mundus Coordinators

On 05/10/2006 we have sent you an email concerning the upcoming Erasmus Mundus Action 3 selection in which we indicated that your Action 1 Masters Course application had been included among those proposed for approval and funding. We also wrote that the approval would only be made official with the sending by the Agency of the corresponding selection notification letter.

Today we are pleased to inform you that these letters are going to be send out next Monday and we take the opportunity of this message to congratulate you and your partners for this success. We also want to wish you the best of luck in the future implementation of your Erasmus Mundus Masters Course.

The first task we will ask you to perform as officially confirmed Erasmus Mundus Masters Course coordinator (after spreading the good news to your partners of course!), is to fill in the attached form which will be included in the new Erasmus Mundus compendium and published on the Erasmus Mundus pages of the Europa website in the coming weeks.

Please note that the "Course description" section is limited to 2000 characters (i.e. about half an A4 page). When writing this summary think of the third-country students that will read it and will want to learn what the course is about, how it will be implemented, what added value it will bring to him/her and what he/she will have to do to apply.

We would appreciate if **you could return us the filled in form** to this e-mail address by **Friday the 27 October** in order to publish the Compendia by mid-November at the latest.

<<130060-NL.doc>>

We thank you in advance for your cooperation and we wish you all the best in the preparation and future implementation of your Masters Course

Yours sincerely

The Erasmus Mundus Unit in the Executive Agency

ERASMUS MUNDUS

CoMEM Erasmus Mundus M.Sc.

**Coastal and Marine Engineering and
Management**

Laboratori d'Enginyeria Marítima
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

**University
of Southampton**

TU Delft

**NTNU
Norwegian University of
Science and Technology**

**City University
London**

Erasmus-Mundus MSc Course CoMEM - Coastal and Marine Engineering and Management

Table of content (*søknaden, vedlegg finnes ved Studieavd.*)

Section 1:	Identification
Section 2:	Description of the Erasmus Mundus Masters Course
Section 3:	Grant requested
Section 4:	Declaration and checklist
Annex 1:	Letters of endorsement of consortium partners
Annex 2:	2.1 Legal entities 2.2 Financial identification
Annex 3:	Reference documents of formal approval of degree
Appendix 1:	List of courses per institute
Appendix 2:	Syllabi of core and compulsory courses
Appendix 3:	CV's of core teaching staff
Appendix 4:	Selection of relevant collaborations
Appendix 5:	Orientation week Trondheim

APPENDIX 1 LIST OF COURSES PER INSTITUTE

Course contents (C=Compulsory, O=Optional)

SEMESTER 1 (Trondheim)			
TOPIC	CODE	ECTS	C/O
<i>Marine physical environment</i>	TBA4265	7.5	C
<i>Spreading of pollution</i>	TGB4235	7.5	C
<i>Dynamic response to irregular loadings</i> [†]	TBA4275	7.5	O
<i>Theoretical soil mechanics</i> [†]	TBA5100	7.5	O
<i>Transport systems</i> [†]	TBA4305	7.5	O
<i>Energy and environmental physics</i> [†]	TFY4300	7.5	O
Total credits, semester 1.		30	

[†] Select two of the optional courses

SEMESTER 2 (Delft)			
TOPIC	CODE	ECTS	
<i>Integrated Coastal Zone management</i>	CT5307	3	C
<i>MSc multidisciplinary project</i>	CT4061	11	C
<i>Philosophy and ethics for civil engineers</i>	WM0312CT	4	C
<i>Bed, bank and shore protection</i>	CT4310	4	C
<i>Ports and waterways 1</i>	CT4330	4	O
<i>Computational modelling of flow and transport</i>	CT4340	4	O
<i>Structural dynamics</i>	CT4140	4	O
<i>Probabilistic design</i>	CT4130	4	O
Total credits, semester 2.		30	

SEMESTER 3 (Barcelona)			
TOPIC	CODE	ECTS	
<i>Impacts, conflicts and risks</i>	C.04.179.00	7	C
<i>Coastal protection. Hard and soft works</i>	C.04.176.00	7	C
<i>Numerical and hydraulic modelling</i>	20057	4.5	C
<i>Marine climate and hydrodynamics</i>	C.04.170.00	7	O
<i>Coastal and estuarine morphodynamics</i>	C.04.182.00	4.5	O
<i>Specialization project (minor thesis)</i>	C.04.183.00	11.5	O
Total credits, semester 3.		30	

SEMESTER 3 (Southampton)			
TOPIC	CODE	ECTS	
<i>Environmental Audit and Risk Assessment</i>	CENV6087	7.5	C
<i>Maritime and Coastal Engineering</i>	CENV6084	7.5	C
<i>Applied Sediment Dynamics</i>	SOES6011	7.5	C
<i>Geographic Information Systems for Coastal Engineering</i>	GEOG6012	7.5	C
Total credits, semester 3.		30	

<i>SEMESTER 3 (City)</i>			
<i>TOPIC</i>	<i>CODE</i>	<i>ECTS</i>	
<i>Maritime operations</i>	<i>EPM 782</i>	<i>7.5</i>	<i>C</i>
<i>Maritime law and insurance</i>	<i>EPM 784</i>	<i>7.5</i>	<i>C</i>
<i>Maritime technology</i> ¹	<i>EPM 783</i>	<i>7.5</i>	<i>O</i>
<i>Finance, accounting and economics</i> ¹	<i>EPM 785</i>	<i>7.5</i>	<i>O</i>
<i>Management studies- Human resources, crisis and risk</i> ¹	<i>EPM 786</i>	<i>7.5</i>	<i>O</i>
<i>Total credits, semester 3.</i>		<i>30</i>	

¹ select two out of three optional courses

To whom it may concern

Our consultant
Wolfgang Laschet
Telephone no. +47 73 59 52 40
Email wolfgang.laschet@adm.ntnu.no

Dated:
07.04.2006

Our ref.:

Your letter dated:

Your ref.:

Erasmus Mundus Application

The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) hereby confirms that it fully supports the application for a European Master in Coastal and Marine Engineering and management. NTNU also guarantees that it will provide full institutional support for the European master in Coastal and marine Engineering and management, if it is implemented. Coordinator at our institution is Professor Eivind Bratteland.

Torbjørn Digernes
Rector

To whom it may concern

Our consultant:
Standard
Telephone no.: +47 73594706
E-mail: asbjorn.hovd@ntnu.no

Dated:
2006-04-03

Our ref.:
EB

Your letter dated:

Your ref.:

Statement

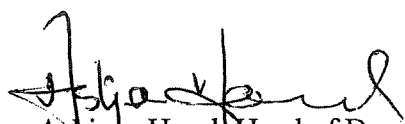
The Department of Civil and Transport Engineering as well as the Faculty of Engineering Science and Technology are both supporting and endorsing the application for the Erasmus MUNDUS Master Course in *Coastal and Marine Engineering and Management*.

This Master programme is considered an important and integrated part of our international activities with significant future possibilities for collaboration and development of joint activities between the partner European universities.

The main contribution from NTNU will be based on and linked to the already existing International Master of Science programme in *Coastal and Marine Civil Engineering*.

Division of Marine Civil Engineering will be carrying out the majority of the project, however, in close and active cooperation with other Departments and Faculties.
Local co-ordinator is Prof. Eivind Bratteland.

Ingvald Strømme, Dean
Faculty of Engineering Science and Technology

Asbjørn Hovd, Head of Department
Department of Civil and Transport Engineering

Notat

Til: FUS

Fra: Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Kopi til: Dekanus Ingvald Strømmen, fakultetsdirektør Erik Lund, seksjonsleder Anne Rossvoll

Gjelder: **Erasmus Mundus masterstudium i "Coastal and Marine Engineering and Management" vs internasjonalt masterprogram "Coastal and Marine Civil Engineering"**

Saksbehandler: Svein Remseth

Dato: 10.01.2007

Signatur: *SR*

Arkiv:

Bakgrunn

Notatet tar opp problemstillingen om hvor vidt det er ønskelig å opprettholde det internasjonale masterprogrammet "Coastal and Marine Civil Engineering" når en har fått innvilget å gjennomføre Erasmus Mundus-programmet "Coastal and Marine Engineering and Management" sammen med fire partnere.

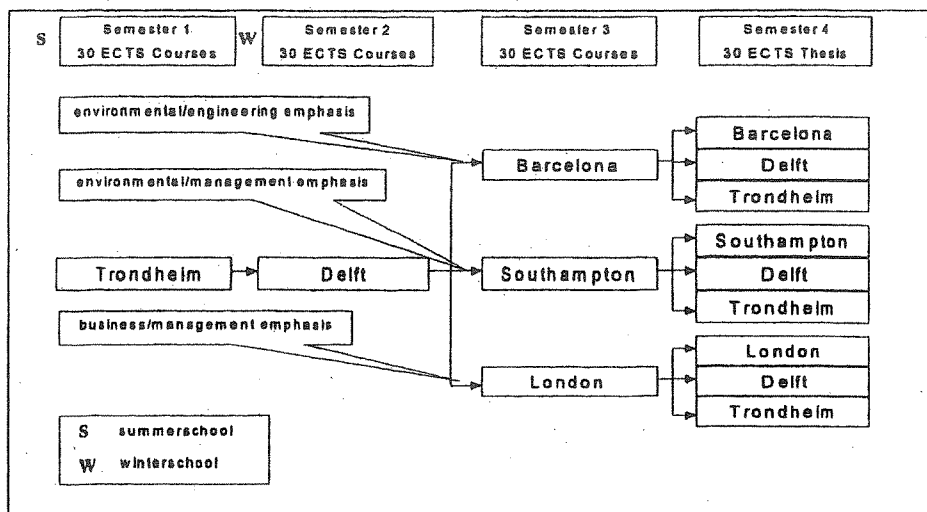
Kort beskrivelse av Erasmus Mundus-programmet

Coastal and Marine Engineering and Management er et samarbeid mellom 5 universiteter, og starter opp høsten 2007:

1. University of Delft
2. NTNU
3. University of Catalunya, Barcelona
4. City University, London
5. University of Southampton

Det er lagt opp til maksimalt 25 studenter utenom EU/EØS, og tentativt 15 studenter fra EU/EØS. Studentene er første semester i Trondheim og andre semester i Delft. Tredje semester velger studentene ett av de tre andre universitetene, for så å forstsette der – eller gå tilbake til NTNU eller Delft – og ta Masteroppgaven. Dette er illustrert i figuren på neste side.

Delft er koordinerende institusjon. Konsortiet har vedtatt en "tuition fee" for programmet på Euro 4000 pr semester for studenter utenfor EU/EØS, og Euro 2000 pr semester for studenter fra EU/EØS. I tillegg er det en mindre avgift som går til koordinerende administrasjon i Delft. EU krever at "tuition fee" skal være den samme for hele programmet, og det er koordinerende institusjon som fordeler ut midlene til partnerne. EU har lagt inn høye stipend for studenter utenom EU, til å dekke opp midler til "tuition fee". Erfaringene har vist at det er vanskelig å få inn studenter fra EU/EØS siden det ikke er finansiering for disse studentene.

Økonomi

For de landene som kan belaste med studieavgift vil det som beskrevet ovenfor følge betydelige midler med Erasmus-studentene. Siden vi ikke kan ta studieavgift bør vi i stedet fakturere for faktiske utgifter som eksempelvis vit.ass, administrasjon (sekretær), reiser for koordinator ved NTNU, faglige og sosiale arrangementer, bruk av lab etc. så lenge dette er innenfor de regler som må følges.

Behov for ekstra midler

Faggruppen som skal gjennomføre programmet ved NTNU har erfaring med internasjonal studentaktivitet fra de tidligere Diplomkursene i regi av NORAD (over en 15 års periode). Et vellykket resultat både faglig, opplevelsesmessig og erfaringsmessig krever en bevisst innsats. Dette gjelder så vel tidsmessig som økonomisk. På de tidligere NORAD-kursene var det akseptert at det gikk midler direkte til fagmiljøene som holdt kursene.

Det er vår oppfatning at gjennom disse internasjonale masterprogrammene – og kanskje særlig i forhold til Erasmus Mundus, så plikter vi å gi studentene et høyt faglig utbytte, men også en best mulig forståelse og mulighet til å oppleve vår norske kultur, natur, industri og næringsliv osv. Dette krever at det er midler tilgjengelige som gjør dette mulig.

Spesielt i oppstartfasen er det essensielt at det ligger nok ressurser til å kunne bearbeide og utvikle et strømlinjeformet opplegg for øvinger/lab og oppfølging av studentene. Etter vår vurdering krever dette en vit.ass-stilling – i første omgang en heltidsstilling, som etter hvert kanskje kan vurderes noe redusert. Selv om Delft er koordinator, vil det utvilsomt ligge en god del administrative oppgaver knyttet til de utenlandske studenter. Vårt anslag er at det krever 1/3 stilling fra sekretær/konsulent.

Skal et samarbeide mellom de 5 universitetene fungere er det nødt til å være jevnlig og relativt kontinuerlig kontakt mellom partnerne. I tillegg skal en møtes minst to ganger i året for å velge ut kandidater til programmet, og for å evaluere og kvalitetssikre vårt opplegg.

En ekskursjon under oppholdet vil gi studentene et bedre innblikk i vårt norske samfunn og våre aktiviteter knyttet til teknologi. Dette ses på som viktig. Studentene er i neste omgang ambassadører for Norge og for NTNU. Faglige og sosiale arrangement er viktige for helheten i tilbudet som studentene får under oppholdet ved NTNU.

Budsjett

Budsjettet er satt opp basert på en deltakelse av 25 studenter. Det er ikke lagt inn studenter fra EU. Ved redusert studenttall må budsjettet revideres i forhold til studenttallet. Dette kan bety noe endret relasjon mellom de forskjellige poster.

EU tilfører konsortiet en fastsum på Euro 15000 pr år som skal fordeles mellom partene. Her vil sannsynligvis Delft få 5000 EU, mens de resterende fordeles på de 4 universiteter. (altså 2500 Euro til NTNU). Dette dekker vel omtrent opp nødvendige reiser i forbindelse med opptak og evaluering/kvalitetssikring. Det resterende budsjettet vil da dekkes innenfor det som er avsatt til "tuition fee" for studenter utenfor EU/EØS.

1. Full vit.ass stilling	NOK 380.000,-
2. 1/3 administrativ stilling	NOK 125.000,-
3. Reiser til koordinator, samarbeidspartnere	NOK 100.000,-
4. Faglig ekskursjon, en større, og noen mindre	NOK 125.000,-
5. Faglige og sosiale arrangementer, gjesteforelesere, velkomst- og avskjedsarrangementer, uformelle sammenkomster, etc	NOK 50.000,-
6. Diverse ekstrainsats i forbindelse med veiledning, lab etc	NOK 40.000,-
<u>SUM</u>	<u>NOK 820.000,-</u>

Grunnlaget for utviklingen av Erasmus Mundus-programmet "Coastal and Marine Engineering and Management" er i stor grad lagt gjennom kontaktnettet som professor Eivind Bratteland har utviklet gjennom snart 10 år som medlem av EU-nettverket EUCEET (European Civil Engineering Education and Training). Innsatsen i dette nettverket representerer også 6-7 månedsverk, og i tillegg har det medgått 3-4 månedsverk til etableringen av programmet. Budsjettforslaget til mulig bidrag til dekning av utgifter er også på dette grunnlag nøkternt.

Vurdering av samtidig tilbud av Erasmus-programmet og masterprogrammet "Coastal and Marine Civil Engineering"

Problemstillingen er tatt opp med Delft University of Technology som koordinator for Erasmus-programmet. De har ingen innvendinger til samtidighet.

Rekrutteringsgrunnlaget for de to programmene er forskjellig. Gjennom Erasmus-programmet som vil fremstå som meget attraktivt for studentene får vi da en utmerket mulighet til å rekruttere gode internasjonale studenter, kanskje også fra Europa. Vi blir internasjonalt synlige sammen med partnerne som til dels har betydelig internasjonal prestisje.

Mens det internasjonale masterprogrammet gir emner i tre semestre (90 stp) samt en 30 stp masteroppgave i det fjerde semesteret, gis bare ett semester med emner for Erasmus Mundus-programmet. Dette er da selvsagt gjenbruk av emner fra det internasjonale masterprogrammet, og en effektiv kombinasjon for å rekruttere flere internasjonale studenter og synliggjøre NTNU internasjonalt. Derfor bør Erasmus Mundus-programmet betraktes som et utmerket supplement til et internasjonalt masterprogram. Erasmus-programmet er i første omgang begrenset til 5 opptak.

Mulig overgang fra det internasjonale masterprogrammet til Erasmus Mundus-programmet ansees ikke som en aktuell mulighet. Blant annet forventes opptakskravet til Erasmus Mundus å blokkere for slik overgang, selv om studentene kunne ønske det. Dette vil imidlertid bli fulgt opp under gjennomføringen.

Det er naturlig å evaluere den aktuelle kombinasjonen av programmer når det er gjennomført en hel periode for Erasmus-programmet slik at vi forhåpentligvis har veiledet et betydelig antall studenter i masteroppgaven. Hvis det da viser seg at en har uforutsette problemer med kombinasjonen av programmer må en ta en vurdering av om det internasjonale masterprogrammet bør stilles på vent i resten av Erasmus Mundus-perioden.

For gjennomføringen av Erasmus-programmet vil vi spesielt ta vare på praktiske problemstillinger knyttet til karaktergivning og omregning av våre karakterer i samsvar med Delft og Bologna-vedtak. Det må også tas vare på problemstillinger rundt bruk av system for informasjon og oppfølging av studenter i emneundervisningen der vårt standardvalg er It's learning. Vil vi f.eks kunne overføre ønsket informasjon til Delft som koordinator?

Konkluderende bemerkninger

Diskusjonen ovenfor burde indikere at det vil være strategisk riktig å kombinere de to internasjonale programmene. Dette gjelder både det aktuelle fagmiljøet, men også for teknologidelen ved NTNU generelt med hensyn til erfaring med mulighetene innenfor Erasmus Mundus-konseptet. Hvis vi også kan ta vare på finansieringsmulighetene innen Erasmus Mundus selv med de særnorske bestemmelsene om studieavgift, vil vi også kunne få dette til uten at finansieringen må gå på bekostning av fakultetets samlede ramme for utdanning.

På dette grunnlag ønsker Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi at Erasmus Mundus programmet startes opp i parallell med det internasjonale masterprogrammet.

Notat

Til: FUS v/ Bjørn Torger Stokke og Åge Søsveen

Fra: Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Kopi til: Dekanus Ingvald Strømmen, fakultetsdirektør Erik Lund, seksjonsleder Anne Rossvoll

Gjelder: **Erasmus Mundus masterstudium i "Coastal and Marine Engineering and Management" vs internasjonalt masterprogram "Coastal and Marine Civil Engineering"**

Saksbehandler: Svein Remseth

Dato: 01.01.2007

Signatur:

Arkiv:

Bakgrunn

Notatet tar opp noen sider ved problemstillingen om hvor vidt det er ønskelig å opprettholde det internasjonale masterprogrammet "Coastal and Marine Civil Engineering" når en har fått innvilget å gjennomføre Erasmus Mundus-programmet "Coastal and Marine Engineering and Management" sammen med fire partnere.

Kort beskrivelse av gjennomføring av Erasmus Mundus-programmet

Partnere i Erasmus Mundus-programmet er
Delft University of Technology (koordinator)
Norwegian University of Science and Technology
Technical University of Catalonia
City University London
University of Southampton

Det kan tas opp 25 studenter fra land utenfor EU og 15 studenter fra land innen EU.

Programmet er toårig. Alle studentene tar 1. semester i Trondheim etter en innledende "summer school" og 2. semester i Delft etter innledende "winter school". Avhengig av spesialisering tas så 3. semester enten i Barcelona, London eller Southampton. I 4. semester kan så studentene velge universitet for sin masteroppgave.

Programmet kan gjentas inntil 5 ganger.

Vurdering

Mens det internasjonale masterprogrammet gir emner i tre semestre (90 stp) samt 30 stp masteroppgave i det fjerde semesteret, gis bare ett semester med emner for Erasmus Mundus-programmet. Dette er da selvsagt gjenbruk av emner fra det internasjonale masterprogrammet.

Erasmus Mundus-programmet bidrar meget positivt til vår synlighet internasjonalt gjennom samarbeidet med partneruniversitetene som til dels har betydelig prestisje. Her kan vi også rekruttere studenter fra europeiske land, noe vi har slitt med for våre internasjonale masterprogrammer.

Erasmus Mundus-programmet bør kunne betraktes som et utmerket supplement til et internasjonalt masterprogram. Her får en god drahjelp både til rekruttering og til internasjonal synliggjøring. Etter av slutning av Erasmus-perioden synes det sannsynlig at vi også vil ha letter for å rekruttere til det internasjonale masterprogrammet.

Økonomi

For de landene som kan ta belaste med studiepenger vil det følge betydelige midler med Erasmus-studentene. Midlene fordeles til partene fra det koordinerende universitetet. Siden vi ikke kan ta studieavgift ("tuition") burde vi vurdere og undersøke hvorvidt vi i stedet kan fakturere for faktiske utgifter som eksempelvis vit.ass, administrasjon (sekretær), reiser for koordinator ved NTNU, faglige og sosiale arrangementer, bruk av lab etc.

Med de krav vi har til inntjening bør dette vurderes så lenge en er innenfor det nasjonale regelverket.

Forslag til konklusjon

På grunnlag av vår strategi om internasjonalisering og også ønsket inntjening synes det å være en god kompletterende virksomhet med både internasjonalt masterprogram og Erasmus Mundus-program innen nærliggende og delvis overlappende fagfelt. Nedleggelse av det internasjonale masterprogrammet i perioden for Erasmus Mundus-programmet synes ikke umiddelbart strategisk med mindre dette vil ha negativ innflytelse på bevillingsøkonomien ved fakultetet. Antar at dette kan avklares i et møte om saken.

Sak 56/2006: Erasmus Mundus, Coastal and Marine Engineering and Management

- Saksframlegg fra IVT
- Notat med forslag til vedtak

Fra drøftingene: Saken er en god illustrasjon på utfordringene knyttet til å se sammenhengen mellom enkelte studieprogram som vurderes viktige ihht NTNU's strategi, og økonomi. Styrevedtaket i november 2006, S-sak 72/2006 er et viktig signal om faren ved utvanning av basisbevilgningen og hensynet til fakultetenes totaløkonomi. Beklagelig at tildelingen fra EU binder NTNU. Det er også spørsmål om nye studieprogram innen det tematisk satsingsområdet Marin. Det er også tilbud innen Akvakultur og marine ressurser, og 12.januar var det et større møte om økt fokusering og satsing på Naturressursforvaltning ved NTNU. Hvor mange studieprogram skal man ha ved NTNU? En fordel med Erasmus Mundus (EM)-program er at de samarbeidende institusjonene kan rekruttere i fellesskap i fht. egne internasjonale MSc program. Det er også en styrke at de samarbeidende institusjonen kan bygges på komplementær faglig styrke.

Hvordan skal den prosessen kjøres? Det kan virke "halvhjertet" å satse på to parallelle program. Bekymring for at det nå satses i stadig nye retninger uten å se de økonomiske konsekvensene for kjernevirksomheten. Hvorvidt man begrenses mht. å rekruttere egne studenter til EM-program er et politisk spørsmål. Spørsmålet om skolepenger og kostnader må tas opp med KD. Det er antakelig ikke politisk mulig i Norge i dag å innføre skolepenger. Det er et paradoks at man pålegges å øke internasjonalisering samtidig som man *ikke* får økte bevilgninger. Et program med 7-8 studenter vil påføre gjeldende fakultet et betydelig underskudd. NTNU må ta dette på alvor. Strategiplanen prioriterer flere nye fellesprogram. Nye masterprogram vil som konsekvens føre til strammere rammer for våre basisprogram. Prosedyren for EM-program begrenser FUS sin mulighet til å utøve sin myndighet i hht. sitt mandat. FUS må få se grunnlaget for søknaden *før* den sendes.

Vedtak:

- 1. FUS tar til etterretning at Erasmus Mundus-programmet Coastal and Marine Engineering and Management blir etablert.**
- 2. I hht. tidligere prinsippvedtak i FUS og Styrets vedtak i november 2006, S-sak 72/2006, anbefaler FUS at opptak til det internasjonale 2-årige studieprogrammet Coastal and Marine Civil Engineering blir stoppet så lenge EM-programmet tar opp studenter.**
- 3. FUS vil komme tilbake til prinsipielle sider ved studieprogram av foreliggende type.**

Date 24 April 2006
Our reference WAT 06.015
Your reference
Contact person Prof. M.J.F. Stive
Telephone/fax +31 (0)15 27 85487/+31 (0)15 27 85124
E-mail m.j.f.stive@tudelft.nl
Subject Proof of accreditation M.Sc. Hydraulic Engineering, Delft

Delft University of Technology

Faculty of Civil Engineering and
Geosciences
Section of Hydraulic Engineering

Visiting address
Stevinweg 1
2628 CN Delft
Postal address
P.O. Box 5048
2600 GA Delft
The Netherlands

www.hydraulicengineering.tudelft.nl

To whom it may concern

Dear Sir / Madam,

Please find enclosed a transcript of the so-called CROHO register, listing all M.Sc. programs at Delft University of Technology accredited and approved by law.

The M.Sc. Hydraulic Engineering is highlighted. The original and official document can be accessed via the following website: <http://www.ib-groep.nl>.

On behalf of Delft University of Technology,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "M.J.F. Stive".

Prof. M.J.F. Stive
Chair of Coastal Engineering
Scientific Director of Water Research Centre Delft

Opleidingscode	Opleidingsnaam	Vorm	Studielast	Propedeutisch examen	Eisen te verrichten werkzaamheden	Inschrijven met deficiënties mogelijk	Beroepsvereisten	Gemeente	Geaccrediteerd
21PF	Technische Universiteit Delft								
ONDERDEEL : TECHNIEK									
66956	M Aerospace Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60360	M Applied Earth Sciences	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60348	M Applied Mathematics	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60436	M Applied Physics	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60349	M Architecture, Urbanism and Building Sciences	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	ja	DELFT	31/12/2007
60350	M Biochemical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
66226	M Biomedical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60339	M Chemical and Biochemical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60437	M Chemical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60352	M Civil Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60351	M Computer Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60300	M Computer Science	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60355	M Design for Interaction	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60353	M Electrical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60179	M Engineering & Policy Analysis	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60179	M Engineering & Policy Analysis	DEELTIJD	120	nvt	nee	nvt	nee	DELFT	31/12/2007
66954	M Geodetic Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
66955	M Industrial Design Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60354	M Integrated Product Design	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
66286	M Life Science & Technology	VOLTIJD	120	nvt	nee	nee	nee	DELFT	31/12/2007
66995	M Management of Technology	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
66957	M Marine Technology	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
66958	M Materials Science & Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60439	M Mechanical Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60357	M Media & Knowledge Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60618	M Nanoscience	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60178	M Offshore Engineering	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/7/2007
60356	M Strategic Product Design	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60359	M Systems and Control	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60358	M Systems Engineering, Policy Analysis and Management	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60358	M Systems Engineering, Policy Analysis and Management	DEELTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007
60361	M Transport, Infrastructure & Logistics	VOLTIJD	120	nvt	nee	ja	nee	DELFT	31/12/2007

To whom it may concern

Our consultant:
Standard
Telephone no.: +47 73594706
E-mail: asbjorn.hovd@ntnu.no

Dated:
2006-04-03

Our ref.:
EB

Your letter dated:

Your ref.:

Statement

The Department of Civil and Transport Engineering as well as the Faculty of Engineering Science and Technology are both supporting and endorsing the application for the Erasmus MUNDUS Master Course in *Coastal and Marine Engineering and Management*.

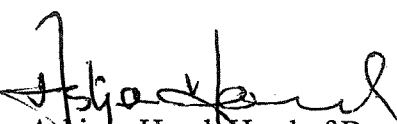
This Master programme is considered an important and integrated part of our international activities with significant future possibilities for collaboration and development of joint activities between the partner European universities.

The main contribution from NTNU will be based on and linked to the already existing International Master of Science programme in *Coastal and Marine Civil Engineering*.

Division of Marine Civil Engineering will be carrying out the majority of the project, however, in close and active cooperation with other Departments and Faculties.

Local co-ordinator is Prof. Eivind Bratteland.

Ingvald Strømme, Dean
Faculty of Engineering Science and Technology

Asbjørn Hovd, Head of Department
Department of Civil and Transport Engineering

20 April, 2006

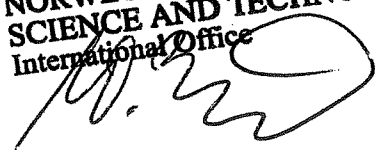
Statement concerning national recognition of degrees

The Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education, which is a public agency under the auspices of the Norwegian Ministry of Education and Research and Erasmus Mundus National Structure, hereby confirms that according to the Norwegian act relating to universities and university colleges, an accredited university may establish courses and study programmes at all levels without prior assessment of the Ministry. Thus, the universities are autonomous in deciding what programmes to establish and are themselves responsible for the quality assurance procedures.

The degree proposed by the Norwegian University of Science and Technology for an Erasmus Mundus application is thus recognized nationally.

Sincerely,

Vidar Pedersen
Head of Unit

 Certified copy
NTNU
NORWEGIAN UNIVERSITY OF
SCIENCE AND TECHNOLOGY
International Office

PROOF OF RECOGNITION
"CoMEM Erasmus Mundus Msc -Coastal
and Marine Engineering and Management"

Barcelona, 29th March, 2006

The undersigned, Vice-Rector Juan Jesús PÉREZ, the legal representative of the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) in Barcelona (Spain), declares that **"CoMEM Erasmus Mundus Msc -Coastal and Marine Engineering and Management"** is composed at UPC by the Master programmes:

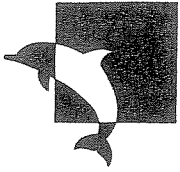
- Master in Port Engineering and Management, that was approved by Board of Governors of the UPC in 1997 and is official since then;
- International Master in Management in Coastal and Estuarial Zones, that was approved by Board of Governors of the UPC in 2002 and is official since then.

Under the Spanish current legislation, UPC is a self-governing body legally responsible for the Master degrees that it offers.

SIGNATURE:

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

Juan Jesús PÉREZ
Vice-Rector of Doctorate, Research and International Relations
Universitat Politècnica de Catalunya

**University
of Southampton**

Deputy Vice-Chancellor

Professor Caroline Thomas

University of Southampton	Tel	+44 (0)23 8059 2517
Highfield Southampton	Fax	+44 (0)23 8059 5409
SO17 1BJ United Kingdom	Email	C.A.Thomas@soton.ac.uk

7 April 2006

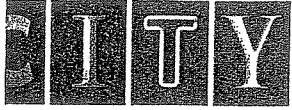
This is to confirm that the University of Southampton is a UK Chartered University with full degree awarding powers and legally entitled to approve and grant its own awards. Awards conferred by the University of Southampton are recognised internationally.

The University has agreed to participate in a consortium of five EU Higher Education Institutions in the development of the Erasmus Mundus MSc Coastal and Marine Engineering and Management.

The Erasmus Mundus programme includes University of Southampton specialism of MSc in Engineering in the Coastal Environment, the formal approval of which was ratified by the University's Quality and Standards Committee of Senate.

Yours sincerely

Professor Caroline Thomas
Deputy Vice Chancellor

City University
London

Pro Vice-Chancellor
Teaching and Learning

Professor Mary Watts
PhD C.Psychol AFBPS

Northampton Square
London EC1V 0HB
T +44 (0)20 7040 8528
F +44 (0)20 7040 8561
mary.h.watts@city.ac.uk

www.city.ac.uk

Prof. M. J. F. Stive
Chair of Coastal Engineering
Delft University of Technology
Faculty of Civil Engineering and Geosciences
P O Box 5048
2600 GA Delft
The Netherlands

23 March 2006

Dear Professor Stive,

**Re: Recognition of CoMEM Erasmus Mundus MSc Coastal and Marine
Engineering and Management**

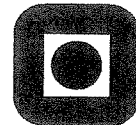
This is to confirm that The City University is a UK Chartered University with full degree awarding powers and legally entitled to approve and grant its own awards. Awards conferred by The City University are recognised internationally.

The University has agreed to participate in a consortium of five EU Higher Education Institutions in the development of the Erasmus Mundus MSc Coastal and Marine Engineering and Management.

The Erasmus Mundus programme includes The City University specialism of MSc in Maritime Operations and Management, the formal approval of which was ratified by the University's Quality and Standards Committee of Senate.

Yours sincerely

Professor Mary Watts
Pro-Vice Chancellor (Teaching and Learning)

- Fakultetene
- ✓ - Forvaltningsutvalget for lærerutdanningen
- Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen

Saksbehandler
Eirik Lien
Telefon +47 73 59 67 02
E-post eirik.lien@ntnu.no

Vår dato:
12.01.2007

Vår ref.:
2006/12546

Deres dato:

Deres ref.:

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/09

Vi viser til vedtaket i S-sak 72/06, møte i NTNUs styre 16. november 2006:

1. I videreutvikling av sine studieprogramporteføljer og utdanningsvirksomhet de kommende årene skal fakultetene legge følgende retningslinjer til grunn:

a) Kriterier og vurderinger for videreutvikling av eksisterende portefølje:

- Områder som er faglig sterke og har god rekruttering, skal prioriteres.
- Dersom fakultetet har små fagområder som inngår i en nasjonal institusjonsfordeling, må fakultetene og NTNU sikre at fakultetets oppgave i de nasjonale forpliktelsene blir ivaretatt. Denne oppgaven kan eventuelt utøves i samarbeid med andre universitet.
- Fakultetene må gå kritisk igjennom sin emneportefølje med henblikk på å slå sammen eventuelle dublerter og/eller overlappende emner, uavhengig av om de er på eget eller et annet fakultet.
- Fakultetene må kritisk vurdere økonomien innenfor sine studieprogram/emner og vurdere eventuell nedleggelse av program/emner med få studenter.
- Alle studieprogram skal årlig evalueres med fokus på blant annet kvalitetssikring og -oppfølging, studenttilfredshet, rekruttering og økonomiske rammevilkår.
- Alle studieområdene skal hvert 5. – 7. år gjennomgå en grundig evaluering av kvalitet, relevans og grunnlag for videre drift. Denne evalueringen skal involvere eksterne fagpersoner og representanter for samfunnsliv.
- Fakultetene må vurdere balansen mellom studieprogram på bachelor- og masternivå og mellom årskurs og bachelorprogram.
- Alle årsstudier skal evalueres og følges opp, bl.a. med fokus på NTNUs ansvar for å fremme livslang læring.

b) Kriterier for etablering/utvikling av nye studieprogram:

- Nye studieprogram skal ha forankring i NTNUs strategiske plan.
- Fakultetet må begrunne alle nye programforslag med bakgrunn i:
 - Utnyttelse av NTNUs særlige faglige fortrinn
 - Et tydelig samfunnsbehov
 - Eksisterende og forventet etterspørsel blant studenter og i arbeidsmarkedet
 - At programmet tar ut et eventuelt tverrfaglig potensial.

- Fakultetet skal ved opprettelse av et nytt program/emne vurdere i hvor stor grad behovet kan dekkes gjennom (justering av) eksisterende program eller emner ved eget fakultet, eller om det kan etableres i forpliktende samarbeid med andre fakultet ved NTNU eller en annen institusjon gjennom felles grader eller felles studieprogram.
 - Forslag om et nytt studieprogram eller et nytt emne må vanligvis vise til en tilsvarende reduksjon i utdanningsaktiviteten ved fakultetet, knyttet til basisbevilgningen på fakultetet.
 - Fakultetet må dokumentere at det for nye emner eller studieprogram er tilstrekkelige ressurser til å gi den undervisningskvaliteten og det læringsmiljøet som er ønskelig.
 - Dersom Styret ber et fakultet om å opprette et nytt studieprogram ut fra strategiske satsning, skal Styret sørge for at det programmet følges av ny basisbevilgning.
2. Alle fakultetene skal i løpet av våren 2007 gjennomgå sin emneportefølje og studieprogramportefølje for enten å legge ned eller å slå sammen emner og program som er dublerende eller i stor grad overlappende med andre emner eller program på eget eller andre fakultet. Med henvisning til studieforskriftens § 4, skal alle fakultetene i løpet av studieåret 2006/07 terminere studieretten på alle sine studenter som faller inn under den aktuelle bestemmelsen.
 3. Styret vil i sitt møte 15. februar gjøre det endelige vedtaket om hva det faktiske opptakstallet for hvert enkelt studieprogram skal være i studieåret 2007/08. Rektor gis fullmakt til å gjøre de endelige justeringene i samarbeid med fakultetene.

Dette betyr:

A. Økonomiske rammebetingelser

I Statsbudsjettet for 2005 ble basisbevilgningen til NTNU redusert med 20 M kr (tilsvarende et kutt på 544 studieplasser). I Statsbudsjettet for 2007 fikk NTNU en ytterligere reduksjon i basisbevilgningen på 47,9 M kr. Denne situasjonen har Rektor tidligere orientert om i Styret og i Dekanmøtet

Reduksjonen på 20 M kr for 2005 var direkte knyttet til antallet studieplasser ved NTNU og Departementet ba NTNU redusere disse med 544 plasser (dersom reduksjonen ble foretatt blant de minst kostnadskrevene utdanningene). Styret vedtok i januar 2006 at reduksjonen skulle skje ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse og ved Det Historisk-filosofiske fakultet. Dette ble forsøkt gjennomført i 2006 ved å redusere opptaket med det nevnte antall studenter, noe som viste seg ikke å føre fram. Utover en faktisk reduksjon i antallet studenter, må også aktivitetsnivået justeres deretter.

Basisbevilgningene til Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse blir derfor samlet redusert med 20 M kr i 2008. Anslagsvis blir den fordelt med 40/60 mellom henholdsvis HF og SVT. Dersom fakultetene reduserer aktivitetene i løpet av 2007, får fakultetene beholde de frigjorte midlene, som blir øremerket til omstillings-/infrastrukturtiltak. Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse må derfor **innen 25. februar** legge fram forslag til hvordan man vil gjennomføre reduksjonen.

Departementet begrunnet reduksjonen på 47,9 M kr for 2007 for NTNU med det høye avsetningsnivået samt at pålegget om reduksjon antall studieplasser ikke var etterfulgt. Denne reduksjonen fører til at *alle fakulteter* må tilpasse seg de økonomiske rammebetingelsene som bevilgningen til 2007 innebærer, når de skal vurdere studieprogramporteføljen. Det er opp til fakultetene å fastsette hvordan de vil gjennomføre besparelsen på en faglig forsvarlig måte.

B. Kapasitetstak på program- og emnenivå

Fakultetene leverte tidligere i høst forslag om opptakstall til sine studieprogram i studieåret 2007/08. Når NTNUs styre i møtet 16. november ikke gjorde vedtak om det, er det ut fra den nevnte økonomiske situasjonen. NTNUs styre skal fastsette opptaksrammene for alle studieprogram og årsstudier i studieåret 2007/08 i møtet 14. mars (*ikke* 15. februar som vedtaket sier). Det nødvendige tallgrunnlaget for å dimensjonere opptaket gav studiedirektøren i brevet til fakultetene 08.09.06. Se vedlegg.

✓ { Dersom fakultetene ut fra de endrete økonomiske rammebetingelsene finner at de vil foreslå andre opptaksrammer til noen av studieprogrammene eller årsstudiene enn det som ble sendt inn i høst, må studiedirektøren få de nye forslagene **innen 25. februar**. For de studieprogrammene der det ikke er nødvendig å foreslå noen endring, brukes de som tidligere er meldt inn.

✓ { I Styremøtet 14. mars skal Styret også fastsette adgangsbegrensningen til de *enkelte emnene* i studieåret 2007/08. Fristen for å foreslå adgangsbegrensning er også **25. februar**. Vi minner her om vedtaket som NTNUs styre gjorde 31. august 2006 i sak 48/06:

NTNU innfører kapasitetstak for alle studieområdene fra og med opptakene i 2007 i samsvar med departementets tildeling av studieplasser til NTNU.

For å kunne gjennomføre dette vedtaket og pålegget om reduksjon av 544 studieplasser, må alle emnene ved NTNU adgangsbegrenses i studieåret 2007/08. Det gjelder imidlertid ikke for emner der opptaket er regulert på en annen måte, f eks ved å være entydig knyttet til ett eller et kjent antall studieprogram i og med at adgangen her allerede er knyttet til et maksimalt antall studenter på studieprogrammet. Når studierettene til inaktive studenter nå blir terminert, jfr punkt 2 i Styrets vedtak, blir heller ikke emnene tilgjengelig for denne kategorien potensiell studenter, slik det har vært tidligere. Vi konstaterer at fakultetene er godt i gang med å utføre denne oppgaven.

Emner der spesielle forhold fører til at *kapasiteten* er begrenset (laboratorier, ekskursjoner, feltarbeid, obligatoriske oppgaver med begrenset veiledningskapasitet o l), må imidlertid meldes inn med et maksimalt antall, uansett om de er knyttet til et begrenset antall studieprogram.

✓ { Vi minner om at fristen 25. februar gjelder uansett om forslagene kommer direkte fra fakultetene eller via forvaltningsutvalgene. Forvaltningsutvalgene har ansvar for å koordinere samhandlingen med de aktuelle fakultetene slik at forslagene er sendt studiedirektøren innen fristen.

C. Planlegging av studieprogramporteføljen for studieåret 2008/09

Punkt 1 i Styrets vedtak gir utfyllende retningslinjer for fakultetenes kontinuerlige arbeid med å videreutvikle sitt utdanningstilbud på alle nivå.

Videre må fakultetene ta hensyn til den nye økonomiske situasjonen NTNU befinner seg i og de fremtidige budsjettstrammer. En kritisk gjennomgang av studieprogramporteføljen for 2008/2009 for å frigjøre ressurser vil bli nødvendig.

Styret forutsetter at NTNU i løpet av 2007 er kommet i fase med det tidligere skisserte årshjulet. NTNUs styre skal behandle denne saken på slutten av vårsemesteret.

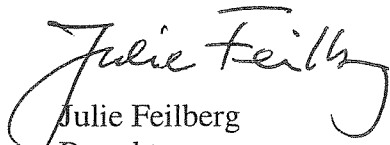
✓ { Fakultetene må derfor sende forslag til hvilken studieprogramportefølje de ønsker å tilby i studieåret 2008/09 **innen 10. mai**. Forslagene skal ikke inneholde kapasitetstall. Forslagene sendes studiedirektøren. *Tilsv. her inkl FUL/FUS vs fakulteta runde 1+2*

Punkt 2 i Styrets vedtak ber fakultetene gå kritisk gjennom sin portefølje for å rydde i dublerende og overlappende emner og studieprogram. Det er både en nødvendig opprydding og en naturlig del av

tiltakene som følger av endrete økonomiske forhold. Likeså har fakultetene gjennom endringen av studieforskriften i januar 2006 fått hjemmel til å terminere studieretten til studenter som ikke oppfyller visse krav. Det er beskrevet i forskriftens § 4 Studierett og studieprogresjon, pkt 3, 4 og 5. Denne hjemmelen ble gjort virksom ved starten av høstsemesteret 2006. Fristen går fram av vedtaket.

✓ ✓ { Beskrivelsen i KVASS av prosedyrene for å opprette studieprogram blir korrigert slik at de er i overensstemmelse med vedtaket NTNUs styre gjorde i S-sak 72/06. }%

Med vennlig hilsen

Julie Feilberg
Prorektor

Hilde Skeie
Studiedirektør

kopi: Studenttinget

vedlegg: Brev til fakultetene og forvaltningsutvalgene av 06.09.06

**KRAVSPESIFIKASJON TIL HJELP FOR FAKULTETENE I FORBINDELSE MED
ETABLERINGEN AV NYE STUDIEPROGRAM (BACHELOR- OG MASTERPROGRAM)**

Ansvarlig: Studiedirektøren.

Godkjent: 16.01.2007

Sist oppdatert: 16.01.2007

Arkiv: 2005/893/331/SA/JIR

Intensjonen med denne kravspesifikasjonen er at den skal være til hjelp for fakultetene i forbindelse med etableringen av nye studieprogram (bachelor- og masterprogram), som inngår som en del av støttesystemet for kvalitetssikring. Denne kravspesifikasjonen gjelder ikke studieprogram på PhD-nivå (verken ordinære PhD-program eller PhD-fellesgrader).

Når fagmiljøene har nye bachelor- og masterprogram på trappene ønsker Studieavdelingen å bidra til at disse kan opprettes og iverksettes på en så korrekt, ryddig og rask måte som mulig.

Studieavdelingen ønsker gjerne å bistå fagmiljøene med råd og bistand *underveis i prosessene* med utvikling av nye studieprogram i den grad fagmiljøene måtte ha behov for det.

De etterfølgende kravene kan betraktes som ei huskeliste som fakultetene må ta hensyn til underveis med utviklingen av nye studieprogram, og gjerne med konsultering av Studieavdelingen underveis i utviklingsarbeidet. Alle kravspesifikasjonene må ikke være oppfylt samtidig, men samtlige må være tilfredsstillt før studieprogrammet faktisk kan iverksettes.

Styret ønsker å behandle nye programopprettelser (og eventuelle programnedleggelse) samlet, og det tas sikte på slik behandling i Styrets oktober- eller novembermøte for at de nye programmene skal kunne inngå i alt nødvendig planleggingsarbeid med hensyn til det påfølgende studieåret. Med hensyn til Styrets samlede studieprogramporteføljevurdering med henblikk på studieåret 2008/2009 må fakultetene sende forslag til hvilken samlet studieprogramportefølge en ønsker å tilby i studieåret 2008/2009 innen 10. mai 2007. Ved denne runden skal forslagene ikke inneholde kapasitetstall. Forslagene sendes studiedirektøren, og med hensyn til de studieprogrammene som hører inn under ett av forvaltningsutvalgenes mandatområder er det forvaltningsutvalgenes ansvar å koordinere samhandlingen med fakultetene innen nevnte frist. Etter at Styret ved slutten av vårsemesteret 2007 har gitt tilbakemeldinger overfor fakultetene skal helt konkrete forslag, inklusive forslag til kapasitetstall, oversendes til Studiedirektøren innen ultimo september 2007 med henblikk på den endelige styrebehandlingen i oktober- eller novembermøtet når det gjelder NTNUs samlede studieprogramportefølge i studieåret 2008/2009.

Vi viser for øvrig til rektor-brev av 12.01.07 til fakultetene og forvaltningsutvalgene angående dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/2008 og planlegging av studieåret 2008/2009.

Følgende **krav** må være tilfredsstillt før sak om opprettelse av nytt studieprogram kan legges fram for behandling i Styret:

1) Strategisamsvar

Fakultetet må ha vurdert i hvilken grad det foreslåtte studieprogrammet er i samsvar med lokale og sentrale strategier ved NTNU. Eventuelle tilknytninger til NTNUs seks tematiske satsingsområder skal også inngå her.

2) Krav til bachelorprogram og masterprogram i forskrifter

Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Alle bachelorprogram (treårige) og integrerte masterprogram (fem-årige) skal inneholde de tre fellesemnene; ex.phil. (7,5 st.p.), ex.fac. (7,5 st.p.), perspektivemne (7,5 st.p.).

Ad bachelorprogram:

De treårige bachelorstudieprogrammene på 180 st.p. skal ha en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 st.p. Studieprogrammene som fører til en bachelorgrad skal altså organiseres slik at det skal kunne bygges ut til en mastergrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstiller kravene som stilles i studieforskriftens § 13 (studieprogram) og § 19 (bachelorgrad) samt § 14 (studieplan og emnebeskrivelser).

Ad masterprogram:

Alle integrerte mastergradsprogram (femårige) skal også tilfredsstille kravene til bachelorgrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstiller kravene som stilles i de relevante forskrifter, dvs. det som følger av kravene som stilles til

- mastergrad av 120 studiepoengs omfang,
 - integrert mastergrad av 300 studiepoengs omfang
- eller
- erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang

i *Nasjonal forskrift om krav til mastergrad* fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 01.12.05 og kravene som stilles i § 20 om mastergrad i *Forskrift om studier ved NTNU* (Studieforskriften) fastsatt av Styret 07.12.05 med hjemmel i uhl. (jfr. *vedlagte lenker til de nevnte forskrifter*).

Dette gjelder for eksempel kravet til at omfanget på masteroppgaven skal være på minst 30 studiepoeng men ikke mer enn 60 studiepoeng.

3) Studieplan, emnebeskrivelser

Jfr. § 14.1 og 14.2 om henholdsvis studieplan og emnebeskrivelser i Studieforskriftens kapittel 3 om studienes organisering (jfr. vedlegg). Kravene til hva studieplanen og emnebeskrivelsene (jfr. Emner på nett /EpN) skal inneholde må tilfredsstilles. Denne paragrafen gjelder for både bachelor- og masterprogram.

Det må altså utarbeides en studieplan for studieprogrammet der vurderingen og behandlingen av denne inngår som en del av den koordineringsprosessen som følger av den helhetlige, årlige studieprogram- og budsjetttrulleringen ved fakultetet. Fakultetet skal ha behandlet og fattet vedtak med hensyn til opprettelse av studieprogrammet og dets tilhørende studieplan før oversendelse til Studieavdelingen.

En foreløpig skisse til studieplan, der ikke nødvendigvis fullstendig emnebeskrivelse forefinnes ved alle eventuelle nye emner som skal inngå i studieprogrammet, vil være tilstrekkelig for at Styret skal kunne opprette det nye programmet. Men dette forutsetter naturlig nok at studieplanen inklusive alle tilhørende emnebeskrivelser blir ferdigstilt i henhold til den ordinære studieplansyklusen.

Her er som kjent fristene henholdsvis 15.12. med hensyn til studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-området og 15.02. innenfor de allmennvitenskapelige studier.

For at studieprogrammene med opptak gjennom Samordna Opptak (SO) skal komme med i den årlige felles, nasjonale SO-søkerhåndboka må Studieavdelingen ha lagt programmene inn i databasen for søkerhåndboka som er åpen i perioden 05.11.-01.12.

4) **Fastsettelse av studieplan**

Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan.

Der NTNUs Styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram vedtar dette styret studieplanen;

- FUS er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplan for studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-utdanningen, herunder også de internasjonale, engelskspråklige på dette området.

- FUL er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplanene for den praktisk-pedagogiske utdanningen i lærerutdanningsprogrammene.

- Utdanningsutvalget er gitt funksjonen som overfakultært styre mht Studieforskriftens § 4 nr. 4, § 13 nr. 3, § 14 og § 45 for henholdsvis siv.ing.-utdanningen, lærerutdanningsprogrammene, for fellesemnene nevnt i Studieforskriftens § 13 nr. 4 og for emnet Ekspert i Team. Dette innebærer at Studiedirektøren etter forslag fra henholdsvis FUS/FUL legger fram saker for Utdanningsutvalget.

Nye studieprogram med tilhørende studieplan innenfor teknologiområdet skal Studieavdelingen, etter fakultetets oversendelse, legge fram for FUS i henhold til dette organets mandatbestemmelser om at organet skal vedta studieplaner for siv.ing.-utdanningen, jfr. mandat av 11.11.04. Dette gjelder også de internasjonale, engelskspråklige masterprogrammene innenfor teknologiområdet.

FUS skal også gi råd om og eventuelt selv ta initiativ til nye program.

5) **Kostnadsberegning og finansiering**

Fakultetet skal sette opp en kostnads- og finansieringsoversikt. Oversikten skal inneholde et estimat for oppstarts- og utviklingskostnader og et estimat for kostnader for ordinær drift av programmet. Fakultetet skal videre foreslå hvordan kostnadene skal finansieres. Det må gå klart fram av oversikten hvor mye som skal finansieres av midler fakultetet allerede har og hvor mye som eventuelt må tilføres av nye midler til fakultetet. Fakultetet kan i utgangspunktet ikke forvente å få tilført mer midler utover økning i resultatbevilgning som følge av økt studiepoengproduksjon.

Dersom det er behov for økonomisk støtte til utvikling og oppstart av programmet, må fakultetet vurdere å bruke av sine egne strategi- og omstillingsmidler til dette formålet. Fakultetet kan ikke forvente å få tilført midler fra sentralt hold til dette formålet.

Kostnader i forbindelse med ordinær drift av programmet skal estimeres per år inntil studieprogrammet har nådd maksimumstallet på studenter.

Alle saker/søknader om opprettelse av nye studieprogram vil av Studieavdelingen bli lagt fram for Økonomiavdelingen til vurdering før de framlegges overfor Utdanningsutvalget og Styret.

Kostnads- og finansieringsoversikt:

Kostnader		Finansieringskilder	
Oppstarts- og utviklingskostnader	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader er lik	(her skrives beløp)

		finansiering)	
Kostnader		Finansieringskilder	
Ordinær drift, år 1 (år=kalenderår)	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 2	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 3	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år osv. inntil full opptrapping har skjedd	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader = finansiering)	(her skrives beløp)

6) Oppdragsundervisning, egenbetaling

Studieprogram kan også tilbys som oppdragsundervisning, og dersom fakultet har planer om dette må det redegjøres for dette. Vi viser her til UFD-rundskriv F-35-02 (jfr. lenke-samling bakerst).

Når det gjelder egenbetaling er det i utgangspunktet ikke adgang til å ta det for studietilbud som omfatter en hel gradsutdanning.

Dette gratisprinsippet er slått fast i universitets- og høyskoleloven og i Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet den 15.12.05 og gjort gjeldende fra og med 01.01.06 (forskriften gjelder ikke studietilbud som tilbys som oppdragsundervisning).

Denne forskriftens § 3-2 åpner imidlertid for unntak, blant annet for erfaringsbaserte masterstudier (§ 3-2 c). Egenbetalingen kan da dekke kostnadene fullt ut, eller delvis ved at institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Styret selv (§ 3-2 nr. 3) fastsetter retningslinjer for godkjenning og fastsetting av egenbetaling. Styret ved NTNU har foreløpig ikke gjort dette pr. dato (16.01.07). Styret kan ikke delegere myndigheten til å fastsette disse retningslinjene.

Styret, eller den styret delegerer til, godkjenner at det aktuelle kurset, fag/emne eller studieprogrammet finansieres med egenbetaling etter disse bestemmelsene (som Styret vil fastsette), og fastsetter hvor stor egenbetalingen skal være (§ 3-3 nr. 3). Ved slike tilfeller må fakultetene som ønsker å ta egenbetaling ved et studieprogram skriftlig begrunne det ønskede nivået på den ønskede egenbetalingen.

7) Antall studenter

Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter en tenker seg på programmet, herunder fordelingen mellom de aktuelle studentkategorier (spesielt aktuelt v/ internasjonale program).

8) Opptakskrav og rangeringsregler

NTNUs felles opptaksforskrift gjelder for alle studieprogram, men Rektor kan etter forslag fra fakultetet oppnevne særskilt opptakskomiteé og særskilte rangeringsregler for særskilte masterprogram (jfr. opptaksforskriftens § 4 og § 21, 3. ledd). I alle slike tilfeller skal Studieavdelingen fungere som opptakskomiteéens sekretariat.

Dersom det dreier seg om et nytt toårig masterprogram skal fakultetet klargjøre hvilke krav til akademisk profil og faglig fordypning det forutgående bachelorstudiet eller tilsvarende som samsvarer og danner et tilstrekkelig grunnlag for opptak til det aktuelle masterprogrammet. Jfr. her § 19 om opptakskrav til masterprogram som bygger på fullført lavere grad i Forskrift om opptak til studier ved NTNU (hele opptaksforskriften følger som *vedlegg under lenke*). I de tilfeller der det skal legges vekt på relevant yrkeserfaring ut over kravet til bachelorgrad, skal det anføres hva som regnes som slik erfaring. Tilsvarende må det redegjøres for eventuelle andre spesifikke opptakskrav.

9) Samarbeidende fakulteter

I de tilfeller hvor det er flere involverte fakulteter skal alle fakultetene ha vurdert og behandlet de forutgående punktene og blitt enige om hvilket fakultet som skal være programmets vertsfakultet. Det bør som regel opprettes særskilte programråd for studieprogrammene, og der det er flere samarbeidende fakulteter bør lederskapet og sekretariatsfunksjonen for programrådet legges til programmets vertsfakultet.

10) Eksterne samarbeidspartnere

I de tilfeller hvor det er involvert eksterne aktører utenfor NTNU, det være seg øvrige utdanningsinstitusjoner eller andre, skal det foreligge samarbeidsavtale eller forslag til samarbeidsavtale med disse. Dette gjelder selv om det ikke dreier seg om en fellesgrad (jfr. etterfølgende pkt. 11).

11) Fellesgrader og fellesprogram

I NTNUs utkast til strategidokument er det blant annet anført følgende mål:

Mål 2010:

"Minst 3 felles studieprogram/grader (MA/PhD med anerkjente universiteter per fakultet)".

Mål 2020:

"Felles grader/studieprogram med universiteter som er blant de 20 beste i Europa".

Når fakultetene har planer om eventuell deltakelse i fellesgrads- eller fellesprogram-prosjekt ber vi om at det tas kontakt med Studieavdelingen tidlig i prosessen, slik at vi kan være behjelpelig overfor fakultetene underveis i prosessen.

For en fellesgrad (Joint Degree) skal det i utgangspunktet utstedes ett vitnemål, mens det ved et fellesprogram utstedes to eller flere vitnemål (Double/Multiple Degree).

Vi viser til punkt 10 om eksterne samarbeidspartnere i denne kravspesifikasjonen, der det er fastsatt som et krav at det skal foreligge samarbeidsavtale eller forslag til slik avtale, enten det dreier seg om samarbeidende utdanningsinstitusjoner eller andre eksterne samarbeidspartnere i inn- eller utland, og da uansett om det dreier seg om et samarbeid om et fellesprogram eller om en fellesgrad.

Når det gjelder masterprogram i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner som fører fram til fellesgrad (Joint Degree), eller når det gjelder kun fellesprogram i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner, gjelder også hele kravspesifikasjonen for øvrig så langt som den er relevant.

I tillegg til dette viser vi til kapittel 4 om fellesgrader i UFD-rundskriv F-09-05 mht Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter universitets- og høgskoleloven (jfr. lenke-samlingen bakerst). Her peker vi spesielt på kravet om at det ved programsamarbeid om fellesgrad kreves inngåelse av skriftlig avtale med de(n) samarbeidende utdanningsinstitusjon som regulerer ansvarsforholdet mellom partene, herunder gradstildeling og vitnemålsutforming (§ 4-2 nr. 1). Rektor må signere slik avtale på vegne av NTNU, etter forslag fra fakultetet.

Videre understreker vi kravet om å påse at samarbeidsinstitusjonen er akkreditert eller godkjent for å kunne gi høyere utdanning i henhold til gjeldende systemer i det aktuelle land, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på fellesgradens nivå (§ 4-2 nr. 2).

Studenter som tas opp på studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad mellom norske og utenlandske institusjoner, skal sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjoner. Dette må avspeiles i forslaget til studieplan.

Dersom det søkes om finansiering og godkjenning av et planlagt fellesgradsprosjekt i samarbeid med en eller flere utenlandske utdanningsinstitusjoner gjennom for eksempel Erasmus Mundus eller andre finansieringskilder skal fakultetets søknad gå via Rektor for godkjenning og underskriving. Avhengig av hvilke områder programmene er innenfor må de først, på samme måte som med hensyn til øvrige studieprogrammer, også behandles av det eventuelle aktuelle forvaltningsorgan (FUS/FUL).

Søknaden blir da samtidig gjeldende som en søknad om (eventuell) opprettelse av programmet. Dersom søknaden blir imøtekommet med hensyn til godkjenning og finansiering legges dette fram for Styret til orientering.

Når det gjelder egenbetaling ved våre programbidrag ved fellesgrader og fellesprogram gjelder gratisprinsippet på samme vis som ved våre øvrige program. Ved Erasmus Mundus-godkjente samarbeidsprosjekter vil det imidlertid ofte være andre utenlandske utdanningsinstitusjoner som har adgang til å kreve egenbetaling. Konsortiets (de samarbeidende utdanningsinstitusjoner) koordinatorinstitusjon, eller den institusjonen som konsortiet i fellesskap utpeker, vil da forestå denne innkrevningen slik at studentene kan forholde seg til kun en institusjon.

Studenter ved fellesprogram og fellesgrader vil bli tatt opp ved de institusjonene de skal følge undervisning, men søker kun til programmet ved koordinatorinstitusjonen. Avklaring av søknads- og behandlingsprosedyrene omkring Erasmus Mundus-stipender må være en del av samarbeidsavtalen mellom konsortiedeltakerne.

Punkt 11 kan bli revidert og utvidet noe i løpet av studieåret 2006/2007 i henhold til ferdigstillingen av det nasjonale koordineringsarbeidet som foregår på dette området i høstsemestret 2006. NTNU er representert i dette arbeidet.

12) Markedsvurdering

Fakultetet må så langt det lar seg gjøre framlegge en realistisk vurdering av markedet og rekrutteringsgrunnlaget med hensyn til det foreslåtte studieprogrammet. I denne vurderingen må det nye tilbudet drøftes i forhold til eventuelle andre foreliggende og/eller sammenlign bare planlagte studietilbud, det være seg ved NTNU eller andre norske utdanningsinstitusjoner samt utenlandske. Ved internasjonale, engelskspråklige tilbude skal eventuelle bistandsmessige betraktninger også inngå her.

13) Særskilte programaspekter

Dersom det er andre spesifikke forhold knyttet til det aktuelle studieprogrammet, ut over det som følger av de forutgående punktene, som krever spesiell oppmerksomhet skal det redegjøres for disse.

Som nevnt innledningsvis ønsker Studieavdelingen å stille seg til disposisjon for fagmiljøene underveis i prosessene med utvikling av nye og attraktive studieprogram, slik at vi gjerne ser at dere kontakter oss ved behov for råd og bistand.

Henvisninger/lenkesamlinger:

- Forskrift om krav til mastergrad vedtatt av UF-departementet 01.12.05.
- Studieforskriften ved NTNU, vedtatt av Styret 07.12.05.
- Opptaksforskriften ved NTNU, vedtatt av Styret 07.12.05.
- S-sak 32/04 den 08.06.04 om generelle prinsipper for internasjonale, engelskspråklige master-

program ved NTNU.

-FUS-sak 66/2004 om internasjonale masterprogram som fordypning for siv.ing.utdanningen.

-Forskrift om egenbetaling av 15.12.05 (gjeldende f.o.m. 01.01.06);

<http://www.lovdato.no/for/sf/kd/kd-20051215-1506.html>

-Regelbank; https://innsida.ntnu.no/lenkesamling_vis.php?katid=60

-Universitets- og høgskoleloven; <http://www.lovdato.no/all/hl-20050401-015.html>

-Kunnskapsdepartementets lenkesamling for rundskriv og forskrifter;

<http://www.dep.no/ufd/norsk/dok/regelverk/rundskriv/bn.html>

-SAs nettside om regelverk; <http://www.ntnu.no/studieinformasjon/serving/reglement.html>.

-Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler;

<http://www.lovdato.no/for/sf/kd/kd-20050908-1040.html> vedtatt av UF-dep. 08.09.05

(se også kommentarer fra departementet i rundskriv F-09-05 under departementets lenkesamling for rundskriv).

FOR 2006-04-10 nr 412: Forskrift om godskriving av høyere utdanning.

Print

DATO: FOR-2006-04-10-412
DEPARTEMENT: KD (Kunnskapsdepartementet)
AVD/DIR: Universitets- og høyskoleavd.
PUBLISERT: I 2006 hefte 5
IKRAFTTREDELSE: 2006-04-10
SIST-ENDRET:
ENDRER: FOR-1998-10-28-1037
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-2005-04-01-15-§3-4

INNHold

Forskrift om godskriving av høyere utdanning.

- § 1. Virkeområde
- § 2. Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål eller tildeling av grad
- § 3. Krav om ny utdanning
- § 4. Unntak - fellesgrader
- § 5. Særskilte godskrivingsregler
- § 6. Ikrafttredelse

Forskrift om godskriving av høyere utdanning.

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10. april 2006 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-4 femte ledd.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for institusjoner med virksomhet regulert av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Forskriften gir bestemmelser om universiteter og høyskolars godskriving av annen utdanning etter loven § 3-4 første ledd.

§ 2. Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål eller tildeling av grad

For at en institusjon skal kunne tildele en grad eller utstede vitnemål for fullført utdanning, må minst 60 av studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved institusjonen.

Institusjonen kan ikke oppstille et strengere tilknytningskrav enn det som følger av første ledd.

§ 3. Krav om ny utdanning

Ved godskriving av utdanning som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller

som del av en grad eller yrkesutdanning, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan utstedes et nytt vitnemål eller tildeles en ny grad.

Institusjonene kan selv fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Institusjonene fastsetter selv hvilke utdanninger dette gjelder.

§ 4. *Unntak - fellesgrader*

Universiteter og høyskoler kan fastsette unntak fra bestemmelsene i denne forskrift for grader og yrkesutdanninger som gis i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader), jf. loven § 3-2 første ledd.

§ 5. *Særskilte godskrivingsregler*

Utdanning som tidligere har blitt godskrevet med redusert uttelling i forhold til bestemmelsen i loven § 3-4 første ledd, skal godskrives i samsvar med tidligere praksis.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 28. oktober 1998 nr. 1037 om godskriving av grad, yrkesutdanning, utdanningsprogram, fag eller emne fra institusjon under lov om universiteter og høyskoler som del av cand.mag.-grad.

Databasen sist oppdatert 1. feb 2007